

AFGØRELSE

3. marts 2025

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kontakt til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed sker via:

Sekretariatet for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed
nvu@ufm.dk

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800
www.ufm.dk
CVR-nr. 3404 2012

Sagsnummer NVU
2024-09

Sagsnummer
2024-59500

Ved brev af 10. oktober 2024 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) oversendte

forskningsinstitutionen (forskningsinstitutionen)

en anmeldelse indgivet af

anmelder (anmelder)

vedrørende

anmeldte (anmeldte).

Anmelder påstår, at anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt ved at have plagieret i sit produkt

produktet (produktet),

idet anmeldte skal have tilegnet sig tekst uden retmæssige kreditering af

kilde 1 (kilde 1)

og

kilde 2 (kilde 2)

Anmeldte bestrider at have handlet videnskabeligt uredeligt.

Før anmeldelsen havde anmeldte som led i sit ph.d.-studium indleveret produktet ved forskningsinstitutionen med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden.

Nævnets resultat

Nævnet har behandlet sagen på flere møder, senest den 5. februar 2025. Nævnet har herefter hørt anmeldte over udkast til afgørelse, og anmeldte har den 26. februar 2025 oplyst, at udkastet tages til efterretning. Nævnet har herefter den 28. februar 2025 truffet afgørelse om, at *anmeldte* har handlet videnskabeligt uredeligt.

Afgørelsen er truffet enstemmigt af landsdommer Mikael Friis Rasmussen (formand), professor, ph.d. Janne Rothmar Herrmann, professor, ph.d. Klemens Kappel, professor, ph.d. Knud Jørgen Jensen, professor Hanne Lakkenborg Kristensen, professor, ph.d. Charlotte Kroløkke, professor, ph.d. Michael Robdrup Rasmussen, professor, dr.med. Mogens Holst Nissen og professor, ph.d. Helle Prætorius Øhrwald.

Nævnets afgørelse er begrundet nedenfor.

Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed

Anmelder har til støtte for anmeldelsen og med henvisning til en iThenticate-rapport anført, at der på produktets side [...] forekommer en hel del tekstlighed med eksterne kilder uden tydelig angivelse af, at der er tale om ordret eller næsten ordret gengivelse.

Anmeldte har anført, at anmeldte tager fuldt ansvar for, at der er sætninger, der ikke er omformuleret. Der har ikke været intention om at plagiere. Det er tale om en uheldig og beklagelig fejl i anmeldtes sædvanlige arbejdsmetode. I skriveprocessen kopierede anmeldte tekst og markerede indsatte tekster med henblik på senere revision og analyse, hvilket ved en beklagelig fejl ikke er sket.

Anmeldtes vejleder har anført, at anmeldte er en seriøs og samvittighedsfuld ph.d.-studerende, men brugen af de kilder, der er identificeret i screeningsrapporten, er en overtrædelse af normerne for ansvarlig forskningsadfærd. Der ses ingen grund til at betvivle integriteten i resten af anmeldtes produkt.

Retsgrundlag

Sagen er behandlet efter lov om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

Nævnets kompetence fremgår af lovens § 4, stk. 1:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.

Definitionen af et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne) vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt, at

Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være frembragt som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

Plagiering omfatter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

Plagiering: Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Af de almindelige bemærkninger til loven, afsnit 3.4.3.1, fremgår:

Definitionen af ovennævnte tre begreber foreslås efter amerikansk forbillede indsat i stedet for den tidligere eksempelopregning i UVVU-bekendtgørelsen, som udgår. Begrebernes udfoldelse i lovteksten forventes at bidrage til en forståelse af, hvad der omfattes af videnskabelig uredelighed. Det må samtidig erkendes, at man, bl.a. pga. forskningens dynamiske karakter og varierende praksisser på tværs af forskningsområder, ikke på forhånd præcist kan opliste alle forhold og adfærd, som kan udgøre videnskabelig uredelighed i et konkret tilfælde.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det

også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive vurderet som omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstpassager og lignende vil derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 1, omfatter videnskabelig uredelighed ikke:

tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskning.

Af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 2, nr. 1, fremgår blandt andet:

Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatelgrænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifere fabrikeringer eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har indvirkning på den udførte forskning.

Nævnets vurdering af sagen

Anmeldtes produkt og nævnets kompetence

Anmeldtes produkt er en ph.d.-afhandling, som er indleveret til bedømmelse ved forskningsinstitutionen. Herefter og på grundlag af en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter finder nævnet, at der er tale om et videnskabeligt produkt efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6.

Nævnet er derfor kompetent til at behandle sagen, jf. lovens § 4, stk. 1.

Anmeldelsens udformning

Det følger af nævnets praksis, at der i definitionerne af videnskabelig uredelighed og plagiering – både efter de regler, der gjaldt for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed, og de nugældende regler – ligger et krav om, at der

skal være sket en egentlig uberettiget tilegnelse af konkrete resultater m.v., som kan tilskrives en tidligere ophavsmand, uden at denne behørigt krediteres i den senere publikation. Det skal således være muligt konkret at påvise, at f.eks. en unik forskningsidé eller tekst er kopieret og anvendt uden kreditering, i modsætning til f.eks. situationer, hvor forskere udgiver publikationer om samme emne efter gængse metoder inden for feltet, se nævnets afgørelse af 7. juni 2018 i sag nr. 2017-01.

En anmeldelse om, at der foreligger plagiering af eksempelvis en tekst, bør derfor angive præcist hvor i det videnskabelige produkt, den plagierede tekst findes, og præcist angive fra hvilket videnskabeligt produkt og hvor i det pågældende produkt den plagierede tekst er taget. En iThenticate- eller Urkund-rapport, herunder henvisninger til markeringer i rapporten, er eksempelvis ikke tilstrækkelig. Hvis anmeldelsen vedrører flere tilfælde af plagiering, bør anmeldelsen indeholde præcise oplysninger om samtlige tilfælde, se f.eks. nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

Nævnet har ved afgørelsen taget udgangspunkt i 9 tilfælde, som anmelder særligt har redegjort for i sin anmeldelse.

Almindelige bemærkninger om plagiering

Nævnet bemærker, at der som udgangspunkt er begrundet mistanke om plagiering, når et stykke af en tekst, der er af en vis længde, er overtaget fra en anden tekst, der typisk er skrevet af en anden forfatter, uden retmæssig kreditering, det vil sige uden tydelig kildeangivelse og markering. En læser må således ikke være i tvivl om, hvilke tekststykker der er forfatterens egne, og hvilke der er citerede eller parafraserede.

Som anført i lovbemærkningerne, se ovenfor under *Retsgrundlag*, indebærer bl.a. *forskningens dynamiske karakter og varierende praksisser på tværs af forskningsområder*, at det ikke er muligt *på forhånd præcist at opliste alle forhold og adfærd, som kan udgøre videnskabelig uredelighed i et konkret tilfælde*. I sager, der drejer sig om plagiering, betyder det navnlig, at vurderingen af, om der i det enkelte tilfælde foreligger plagiering, skal foretages i lyset af den praksis, der er gældende inden for det konkrete forskningsområde.

For alle forskningsområder gælder, at hvis der er foretaget tydelig kildeangivelse og markering ved ordret gengivelse, er der ikke tale om plagiering. Markering ved ordret gengivelse kan f.eks. ske ved brug af kursivering eller citationstegn. Ved indledning af en ordret gengivelse af en tekst med f.eks. *Som anført af NN ...* forudsætter retmæssig kreditering, at det af sammenhængen fremgår, hvor den ordrette gengivelse slutter.

Korrekt parafrasering indebærer, at en forfatter bearbejder andre forfatteres tanker og ideer og formulerer dem med egne ord og egen sætningsstruktur samt med kildehenvisning til de arbejder, hvor disse tanker og ideer er beskrevet. Hvis der alene er sket en mindre ombytning af ord og sætninger, samt ændring af ord med synonymer, er der tale om plagiering, hvis der ikke krediteres retmæssigt (kildeangives).

Almen kendt viden kan beskrives uden kildeangivelse, uden at der herved foreligger plagiering. Almen kendt viden kan defineres som viden, som man regner med, at alle inden for en bestemt gruppe eller et regionalt, institutionelt eller fagligt fællesskab kender. Det kan være fakta om f.eks. geografi, historie, fysik, sprog eller litteratur. Ordret eller tekstnær gengivelse af andre forfatteres tekst med baggrundsviden skal krediteres ophavsmanden.

Se hertil i det hele nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

De enkelte tilfælde

Nedenfor er tekststykker gengivet i to kolonner med henblik på sammenligning.

Generelt gælder, at den røde tekst i kolonnerne nedenfor er den tekst, som forskningsinstitutionen har henvist til som tekstsammenfald, eller hvor der i øvrigt er konstateret tekstsammenfald. Den sorte tekst er dokumenternes øvrige tekst. Den sorte tekst nedenfor er alene medtaget for at lette overblikket over den kontekst, hvori der er henvist til tekstsammenfald.

I tilfælde nr. 1 er der i anmeldelsen henvist til produktet side [...] og side [...] i kilde 1.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilde 1, s. [...]
(tekst udeladt) 30 ord	(tekst udeladt) 30 ord
[...]	[...]
(tekst udeladt) 129 ord	(tekst udeladt) 130 ord
(tekst udeladt) 24 ord	(tekst udeladt) 40 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sit tekstafsnit, der er citeret ovenfor, ordret har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne retmæssigt.

Det kan ikke føre til en anden vurdering, at anmeldte i første de første dele af den citerede tekst fra produktet med to fodnoter har henvist til kilde 1, idet fodnoten giver læseren det indtryk, at tekststykket, der kommer efter fodnoten, er forfatterens egne. Anmeldte har i forbindelse med den citerede tekst fra produktet ikke anvendt gængs kildehenvisning og har ikke markeret ved f.eks. kursivering eller citationstegn, at der er tale om ordret gengivelse af tekst fra kilden.

I tilfælde nr. 2 er der i anmeldelsen henvist til produktet side [...] og side [...] i kilde 1.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilde 1, s. [...]
(tekst udeladt) 115 ord	(tekst udeladt) 112 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med tekstafsnittet, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne retmæssigt.

I tilfælde nr. 3 er der i anmeldelsen henvist til produktet side [...] og side [...] i kilde 1.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilde 1, s. [...]
(tekst udeladt) 145 ord	(tekst udeladt) 154 ord
(tekst udeladt) 144 ord	(tekst udeladt) 144 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sine tekstafsnit, der er citeret ovenfor, ordret har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne retmæssigt. Det kan ikke føre til en anden vurdering, at der i produkt og kilde er henvist til samme kilder.

I tilfælde nr. 4 er der i anmeldelsen henvist til produktet side [...] og side [...] i kilde 1.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilde 1, s. [...]
(tekst udeladt) 157 ord	(tekst udeladt) 158 ord
(tekst udeladt) 32 ord	(tekst udeladt) 28 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med tekstafsnittet, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne.

Det kan ikke føre til en ændret vurdering, at anmeldte et enkelt sted i tekstafsnittet har henvist til en kilde, hvor forfatteren til kilde 1 er medforfatter.

I tilfælde nr. 5 er der i anmeldelsen henvist til produktet side [...] og side [...] i kilde 1.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilde 1, s. [...]
(tekst udeladt) 78 ord	(tekst udeladt) 141 ord
(tekst udeladt) 53 ord	(tekst udeladt) 36 ord
(tekst udeladt) 30 ord	

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med tekstafsnittet, der er citeret ovenfor, næsten ordret har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne.

I tilfælde nr. 6 er der i anmeldelsen henvist til produktet side [...] og side [...] i kilde 1.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilde 1, s. [...]
(tekst udeladt) 130 ord	(tekst udeladt) 130 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med tekstafsnittet, der er citeret ovenfor, næsten ordret har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne.

I tilfælde nr. 7 er der i anmeldelsen henvist til produktet side [...-...] og side [...-...] i kilde 2.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilde 2, s. [...-...]
(tekst udeladt) 166 ord	(tekst udeladt) 200 ord
	(tekst udeladt) 125 ord
(tekst udeladt) 121 ord	(tekst udeladt) 55 ord
(tekst udeladt) 51 ord	(tekst udeladt) 76 ord
	[...]
	(tekst udeladt) 75 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med tekstafsnittet, der er citeret ovenfor, næsten ordret har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne retmæssigt.

Det kan ikke føre til et andet resultat, at der med noterne [...] og [...] er indsat henvisninger til kilden, idet henvisningen giver læseren det indtryk, at den forudgående og efterfølgende tekst ikke stammer fra kilden, der er nævnt i noten. Anmeldte har i forbindelse med den citerede tekst fra produktet ikke anvendt gængs kildehenvisning og har ikke markeret ved f.eks. kursivering eller citationstegn, at der er tale om ordret gengivelse af tekst fra kilden.

I tilfælde nr. 8 er der i anmeldelsen henvist til produktet side [...] og side [...] i kilde 2.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilde 2, s. [...]
(tekst udeladt) 74 ord	(tekst udeladt) 76 ord
(tekst udeladt) 85 ord	(tekst udeladt) 128 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sine tekstafsnit, der er citeret ovenfor, ordret har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne retmæssigt. Det kan ikke føre til en anden vurdering, at der i produkt og kilde er henvist til nogen af de samme kilder.

I tilfælde nr. 9 er der i anmeldelsen henvist til produktet side [...] og side [...] og side [...] i kilde 2.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilde 2, s. [...]og s. [...]
(tekst udeladt) 50 ord	(tekst udeladt) 51 ord
[...]	[...]
(tekst udeladt) 53 ord	(tekst udeladt) 66 ord
(tekst udeladt) 23 ord.	(tekst udeladt) 73 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med tekstafsnittet, der er citeret ovenfor, næsten ordret har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne retmæssigt. Anmeldte har i forbindelse med den citerede tekst fra produktet ikke anvendt gængs kildehenvisning og har ikke markeret ved f.eks. kursivering eller citationstegn, at der er tale om ordret gengivelse af tekst fra kilde nr. 2.

Nævnets samlede vurdering

Anmeldte har i en række tilfælde brugt tekst fra to forskellige kilder, herunder ved parafrasering, uden at kreditere disse retmæssigt, se tilfælde nr. 1-9. Under hensyn til antallet af tilfælde og de enkelte tilfældes karakter og omfang finder nævnet, uanset anmeldtes oplysninger om arbejdsmetoden, at anmeldte i hvert fald ved grov uagtsomhed har tilegnet sig teksterne uden retmæssig kreditering. Anmeldte har derfor plagieret, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

En anmeldts oplysninger om omstændigheder under et ph.d.-forløb, herunder om den anmeldtes skriveteknik, kan efter nævnets praksis som fast udgangspunkt ikke tillægges betydning ved vurderingen af den anmeldtes tilregnelser, se nævnets sag 2020-23 og sag 2020-12.

Ved vurderingen af plagieringens betydning har nævnet lagt vægt på, at anmeldtes produkt består af [...] afsnit og alle tilfælde af plagiering findes i produktets afsnit(tekst udeladt), hvor navnlig udviklingen af en række (tekst udeladt) præsenteres og analyseres. Således har nævnet lagt vægt på, at tilfældene af plagiering, udover at omfatte beskrivende tekst, også findes i produktets dele med analyse og refleksion.

På den baggrund finder nævnet, at plagieringen ikke har haft ringe betydning ved afrapporteringen af forskningen, jf. lovens § 3, stk. 2, nr. 1.

Nævnet finder derfor, at der foreligger videnskabelig uredelighed, jf. lovens § 16, stk. 1.

Klagevejledning

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18.

Mikael Friis Rasmussen
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kopi af afgørelsen er sendt til forskningsinstitutionen